

Bijlage 1

Overzicht doelstellingen/maatregelen

Inhoud

Overzicht doelstellingen/maatregelen	3
1. Led verlichting in openbare verlichting.....	4
2. Uitbreiding Kind Centrum.....	4
3. Gymnastiekles en Sportdorp Leens	4
4. Werelderfgoedcentrum Waddenzee Lauwersoog.....	5
5. Profilerings Wadden, economische impulsen	6
6. Toevoegen aan budget inhuur, waaronder voor communicatie etc.	7
7. Uitvoering plannen dorpen	7
8. Extra inzet vitaliteit dorpen	8

Overzicht doelstellingen/maatregelen

	Onderdeel	benodigd
1.	Led verlichting in openbare verlichting	€ 300.000
2.	Uitbreiding Kind Centrum (€ 66.000 subsidie, € 10.000 cofinanciering)	€ 76.000
3.	Gymnastiekles en sportdorp Leens	€ 150.000
4.	Werelderfgoedcentrum	€ 1.000.000
5.	Profilering Wadden, economische impulsen	€ 50.000
6..	Toevoeging aan budget inhuur, waaronder voor communicatie	€ 50.000
7.	Uitvoering plannen dorpen (waaronder agromobiliteit, zieke essen, landschapsbeplanting etc.)	€ 1.271.000
8.	Extra inzet vitaliteit dorpen: uitbreiding fte en handgeld voor dorpsbelangen	€ 205.000
	Totaal	€ 3.102.000
	Bestemde reserve Mid Term Middelen (dekking uit Algemene reserve €630.000 waaraan de Bestemde reserve Enexis Middelen is toegevoegd € 1.512.00) Te verwachten subsidie Tender 4 en 5 Kansrijk Groningen € 894.000 en een aan te vragen aanvullende subsidie € 66.000 uitbreiding Kind Centrum	€ 2.142.000 € 960.000

1. Led verlichting in openbare verlichting

Motivatie	Zoals in begroting is verwoord zijn er nog ca 400 lichtmasten die op termijn moeten worden vervangen. Goed onderhoud is noodzakelijk om aspecten zoals veiligheid, functionaliteit en duurzaamheid en toonbaarheid, tegen de maatschappelijk laagste kosten professioneel te kunnen invullen. Het zou goed zijn in de dorpen waar nog veel oude verlichting staat te kunnen vervangen. Ombouw naar LED verlichting leidt naast een energiebesparing van ca. € 3.000 per jaar ook tot een nuttige bijdrage in het voorkomen van lichthinder. Beleidsplan De Marne Duurzaam verlicht, openbare verlichting wordt genoemd in de risicoparaagraaf begroting 2017
Kosten	€ 300.000
Dekking	Dekking vindt plaats uit de bestemde reserve Mid Term

2. Uitbreiding Kind Centrum

Motivatie	<p>Het IKC heeft bij de provincie een aanvraag ingediend voor de bouw van het IKC Leens, inclusief de vestiging van een consultatiebureau in dit gebouw. Voor de vestiging van een consultatiebureau in dit gebouw is een bedrag van €76.000 geraamd (btw niet compensabel). Mocht de provincie deze aanvraag (specifiek: het CB) niet honoreren, dan is financiering via andere bronnen noodzakelijk.</p> <p>Een CB in het IKC is uiterst wenselijk, zodat de voorziening laagdrempelig is voor ouders en er makkelijk afgestemd kan worden tussen de school, peuterschool, kinderopvang en het CB.</p>
Kosten	€76.000,-
Ddekking	Dekking vindt plaats door <ul style="list-style-type: none">- subsidieaanvraag ad € 66.000 en- cofinanciering vanuit bestemde reserve Mid Term Middelen ad € 10.000.

3. Gymnastiekles en Sportdorp Leens

Motivatie	<p>Gymnastiekles: Steeds meer scholen hebben geen vakonderwijs meer voor gym, terwijl bewegingsonderwijs noodzakelijk is. Om de scholen een impuls te geven tot het aanstellen van (1 uur) vakonderwijs op alle basisscholen stellen we voor hiervoor een bedrag beschikbaar te stellen.</p> <p>Sportdorp Leens: In Leens wordt al geruime tijd samengewerkt door alle verenigingen in het dorp (SVL). Het project Open Club bij de provincie loopt af, zodat er geen ondersteuning meer mogelijk is. Het is belangrijk dat we onze inwoners deze ondersteuning bieden, om zo een bijdrage te leveren aan de beoefening van sport in Leens. Op deze manier ondersteunen en motiveren we tevens de reeds samenwerkende instanties bij het aanwakkeren en stimuleren van de vitaliteit van dit dorp en de inwoners van De Marne.</p>
Kosten	€100.000,- voor gymnastiekles voor 2 jaar €50.000,- voor Sportdorp Leens voor 2 jaar

	<p>Gymnastiekles: 30 uren lestijd (10 scholen met 3 groepen) is voor 1 fte. €50.000,-, op basis van cofinanciering (schoolbestuur doet ook zelf een bijdrage van plm. 50%), per jaar Sportdorp Leens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning (4 uren per week) via Huis van de Sport - uitvoering en - activiteitenkosten
Dekking	Dekking vindt plaats uit de bestemde reserve Mid Term.

4. Werelderfgoedcentrum Waddenzee Lauwersoog	
Motivatie	<p>Vanaf 2011 hebben de gemeente De Marne en de provincie Groningen intensief samengewerkt aan de ontwikkeling van het Lauwersmeer en Lauwersoog. De provincie Groningen heeft voor deze ontwikkeling een investeringsbudget beschikbaar gesteld van ruim € 15 mln. De gemeente heeft een eigen bijdrage geleverd in de vorm van cofinanciering, voorbereiding en organisatie. De kosten daarvan bedragen circa € 1 mln.</p> <p>Het voorlopige resultaat van deze investeringen is de realisatie van toeristisch-recreatieve infrastructuur (Strandweg, N361, Rondje Lauwersmeer, Lauwersom en Waddenkwartier), investeringen in de visserij en de haven (Kadeverlenging, aanpassing passantenhaven, steigers sportvisserij en North Sea Fish) en private investeringen (Garnalencentrum en scheepslift). Het totaal van deze investeringen bedraagt ruim € 15 mln.</p> <p>De voormelde investeringen zijn niet alleen gedekt ten laste van het provinciale investeringsbudget, er is ook gebruik gemaakt van andere subsidiebronnen (zoals bijvoorbeeld het Waddenfonds en Europese subsidies) en private cofinanciering (zoals bijvoorbeeld door de EHL). Op dit moment is er daardoor nog circa € 5 mln beschikbaar in het provinciale investeringsbudget.</p> <p>In september 2015 hebben de gemeente en de provincie besloten om het resterende investeringsbudget in te zetten voor de realisatie van een Werelderfgoedcentrum Waddenzee (€ 2 mln) en de herinrichting van de openbare ruimte die daarmee samenhangt (€ 3 mln). Dit centrum wordt een van de drie grote werelderfgoedcentra die langs de Waddenkust worden gerealiseerd. Naast Lauwersoog wordt er een centrum gerealiseerd bij de Afsluitdijk (in ontwikkeling) en op een van de Waddeneilanden.</p> <p>In samenwerking met de kernpartners (gemeente, provincie, Zeehondencentrum Pieterburen, Staatsbosbeheer en de EHL) wordt gewerkt aan het inhoudelijke concept van het centrum. Eind 2016 is een ‘stakeholdersdag’ georganiseerd, om de participatie van andere stakeholders in het centrum te bespreken. Het concept voor het Werelderfgoedcentrum wordt aan eind januari a.s. aan de stuurgroep gepresenteerd.</p> <p>Gezien het belang van de ontwikkeling van het Werelderfgoedcentrum voor de ontwikkeling van Lauwersoog is het noodzakelijk dat de gemeente op dit moment ook haar commitment geeft in de vorm van een substantiële bijdrage in de ontwikkeling van het centrum en/of de openbare ruimte. Als de provincie en de gemeente samen een stevig financieel fundament onder het centrum leggen, wordt een goede basis gecreëerd voor een beroep op andere subsidies,</p>

	<p>financieringsbronnen en private investeringen.</p> <p>Aan de gemeenteraad wordt daarom verzocht om een bedrag van € 1,0 mln te reserveren voor de ontwikkeling van het Werelderfgoedcentrum. Het gaat op dit moment dus om een reservering, over de definitieve besteding van de middelen wordt uiteraard pas besloten als de plannen verder zijn uitgewerkt en zijn gepresenteerd aan de gemeenteraad.</p> <p>De totale investering wordt momenteel geraamd op bijna € 26,2 mln. Naast de inzet van de provincie en de gemeente zal dus nog een substantieel deel van de investeringen moeten worden gedekt uit andere subsidies, financieringsbronnen en private investeringen.</p> <p>De realisatie van het Werelderfgoedcentrum vloeit voort uit de ambities die zijn vastgelegd in het Plan voor Regie en Ruimtelijke Ontwikkeling (PROloog) dat in 2011 door de gemeenteraad is vastgesteld.</p>
Kosten	€ 1.000.000
Dekking	Dekking vindt plaats uit de bestemde reserve Mid Term.

5. Profilering Wadden, economische impulsen	
Motivatie	<p>Gemeente De Marne neemt een voortrekkersrol voor betere samenwerking en profilering van het Waddengebied inclusief het werelderfgoed. Voor De Marne is daarbij van belang de ontwikkeling van duurzaam toerisme, de erfgoedwaarden en beleving van visserij hoger op de agenda van het werelderfgoed te krijgen. Daartoe participeert De Marne actief binnen de groep van Waddengemeenten en Waddenzee Werelderfgoed. De gemeente zal steeds ambtelijk en bestuurlijk de noodzaak van de ontwikkeling van de Waddenzee – en bij voorkeur de ontwikkeling van het Werelderfgoedcentrum – uitdragen en benadrukken bij de Provincie, subsidiegevers, partners, stakeholders en andere betrokkenen.</p> <p>Aandacht de komende twee jaar moet ook uitgaan naar economische groei. Impulsen om de aandacht voor cottage-industrie nieuw leven in te blazen alsmede het aantrekken van innovatieve hoogwaardige bedrijvigheid moeten worden gestimuleerd. Het onderzoek uit 2012 over de cottage-industrie zal tegen het licht gehouden moeten worden mede in het kader van de nieuwste kennis en ontwikkelingen zoals 3D printing/maakindustrie, wat lokale digitale fabricage mogelijk maakt. Hierbij vervult de Maakplaats van het project “ We gaan het Meemaken” een praktische rol voor ontwikkeling. Ook het provinciale project “Snel internet Groningen” biedt goede aanknopingspunten om meer bedrijvigheid binnen de gemeentegrenzen te krijgen. Samen met bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel dient gekeken te worden hoe impulsen kunnen worden gegenereerd om daarmee een plan van aanpak te maken waarbij tevens de kansen van de potentie om tot een Foodcluster te komen worden benadrukt. Het tot stand brengen en profileren van een foodcluster, indien daartoe voldoende potentie is, biedt kansen voor investeringsmaatregelen en gerichte ontwikkeling en stimuleert aanverwante bedrijven tot vestiging. De Open Dag op het bedrijventerrein De Marne heeft geleid tot de verkoop 2 woon-werkkavels en opties op diverse kavels: reden om de komende jaren daar meer effort in te steken omdat het loont. Gekeken zal worden hoe hieraan een vervolg te geven. Daarin kan tevens de foodcluster gedachte en de maakindustrie een rol spelen.</p>

Kosten	€ 50.000
Dekking	Dekking vindt plaats uit de bestemde reserve Mid Term.

6. Toevoegen aan budget inhuur, waaronder voor communicatie etc.	
Motivatie	Onze organisatie is – zeker ook door de inzet die de herindeling van onze medewerkers vergt – kwetsbaar. Het verruimen van het budget voor inhuur kan hier enigszins in tegemoet komen, en deze kwetsbaarheid beperken. Inzet vanuit dit budget kan dan – wanneer nodig – ook gepleegd worden op capaciteit voor communicatie, zowel extern als intern.
Kosten	€ 50.000
Dekking	Dekking vindt plaats uit de bestemde reserve Mid Term.

7. Uitvoering plannen dorpen	
Motivatie	<p>De dorpen worden – in eerste instantie - door de vitaliteitscoördinator uitgenodigd om hun dorpsvisies te actualiseren. De gemeente gaat actief met hen in gesprek over de uitvoering van de dorpsvisies. Uitvoering kan bestaan uit bijvoorbeeld het faciliteren van de dorpshuizen of dorpsbelangen-bestuurders, bijdragen (in welke vorm dan ook van) kunst en cultuur, sport, aanpassingen aan de openbare ruimte etc. In dat laatste geval wordt samen met het taakveld Infra gekeken of er synergie te maken is door bijvoorbeeld wensen/noden vanuit de dorpen te koppelen met beheer-en onderhoudsonderdelen die de afgelopen jaren wat minder aandacht hebben gekregen. Bijvoorbeeld</p> <ul style="list-style-type: none"> - het rooien van zieke Essen. Veel, meer dan 70%, van de bomen (Essen) in de gemeente De Marne zijn ziek. Om aan onze zorgplicht te voldoen en om risico's te vermijden komen we steeds vaker voor de keuze te staan tussen duur onderhoud, of het kappen van de zieke bomen en dan herplanten. - Landschappelijke aanplant. Zoals de landschappelijke beplantingen er nu bij liggen, hebben zij weinig tot geen landschappelijke en natuurlijke waarden. Door eenmalige ingrepen kunnen de ecologische en landschappelijke waarden sterk verbeterd worden. Daarmee wordt ook de economische aantrekkingskracht (zowel voor het aantrekken van bedrijven als het stimuleren van recreatie & toerisme, een belangrijke economische pijler) vergroot. Bijkomend voordeel is dat de kosten voor onderhoud naar beneden gaan, omdat in het onderhoud een grote slag gemaakt is en daarna uitgevoerd kan worden volgens het principe begeleiding van de natuur. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat wanneer de heesters of bomen de ruimte krijgen om hun natuurlijke vorm aan te nemen, het onderhoud met 50 tot 66 % naar beneden gaat. Het verdient aanbeveling om de aanpak van landschappelijke beplanting te combineren met ingrepen in en rond de dorpen. - Mobiliteit. De Agrosector realiseert zich dat de bedrijfsvoering meer en meer eisen stelt aan de openbare weg en invloed heeft op leefbaarheid en de verkeersveiligheid in en rondom de dorpen. Daarom heeft de sector in nauwe samenwerking met inwoners, dorpsbelangen, stakeholders, provincie en gemeente een plan gemaakt voor het oplossen van een groot aantal knelpunten. Dit plan is onlangs door de sector aangeboden. Het plan blijft nu steken op beschikbare middelen. Om draagvlak te houden bij de agrosector

	is het zeer wenselijk een begin te maken met de uitvoering. Beleidsplan Civiele Kunstwerken (genoemd in de risicoparagraaf van de begroting 2017) Bomen beleidsplan (genoemd in risicoparagraaf van de begroting 2017)
Kosten	€ 1.271.000 budget
Dekking	Dekking vindt plaats uit de bestemde reserve Mid Term en het maximum van € 894.000 uit de Tender Kansrijk Groningen

8. Extra inzet vitaliteit dorpen					
Motivatie	<p>Door de beperkte inzet van de vitaliteitscoördinator van 20 uur per week in relatie tot het beroep dat op de coördinator wordt gedaan, kan het niet anders dan dat onderdelen niet of onvoldoende worden opgepakt. Het belang van het versterken van de gemeenschapskracht is echter evident; immers, ook met het oog op de herindeling is het belangrijk dat de dorpen sterk zijn. Dit resulteert in een dringende behoefte aan uitbreiding van de reguliere formatie van ½ naar 1 fte.</p> <p>Naast het reguliere werk van de coördinator zijn door het jaar heen zaken die extra inzet behoeven. Voorbeelden hiervan zijn: de begeleiding van Ulrum, het project Boter bij de Vis, of het begeleiden van initiatieven voortkomend uit het Leefbaarheids- en Duurzaamheidsprogramma van de NAM, maar zeker ook het schetsen van het toekomstperspectief in het kader van de herindeling. Deze modulaire inzet van capaciteit vraagt ongeveer ½ fte op jaarbasis en kan ook worden gebruikt voor specialistische inzet dan wel als aanvulling op de capaciteit (bijvoorbeeld voor het taakveld Infra, projectleiding etc).</p> <p>Het is van belang dat er enig budget is voor handgeld voor de Dorpsbelangen, zodat aan kleine wensen gemakkelijk tegemoet gekomen kan worden. Denk hierbij aan kosten die gemaakt worden door de dorpen om draagvlak te creëren in hun eigen dorp, om samenwerking te bevorderen tussen dorpen en kosten die gemaakt worden om bijeenkomsten te organiseren.</p>				
Kosten	€ 205.000: € 102.500 voor 2017 en € 102.500 voor 2018.				
		2017	kostenplaats	2018	kostenplaats
	1. Aanvulling reguliere uren (van 0,5 naar 1 fte)	€ 45.000	704006/411001 (salarissen samenleving, budget P&O)	€ 45.000	704006/411001 (salarissen samenleving, budget P&O)
	2. Modulaire inzet (0,5 fte)	€ 45.000	761045/438090 (vitaliteit)	€ 45.000	761045/438090 (vitaliteit)
	3. Financiële impuls totstandkoming van planvorming van en voor de dorpen	€ 12.500	761045/438090 (vitaliteit)	€ 12.500	761045/438090 (vitaliteit)
	totaal	€ 102.500		€ 102.500	
Dekking	Dekking vindt plaats uit de bestemde reserve Mid Term.				